

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Šeimos Išlaikymas](#) > [Sweden](#)

Šeimos išlaikymas

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ką praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Švedijos teisėje nustatyta prievolė išlaikyti vaikus, sutuoktinius ir santuoką nutraukusius sutuoktinius. Su sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolėmis susijusios nuostatos taikomos ir partnerystę įregistravusiems asmenims.

Vaikų išlaikymas

Tėvai turi pareigą išlaikyti savo vaikus, atsižvelgdami į pagrįstus vaiko poreikius ir bendrą savo finansinį pajėgumą. Vienas iš tėvų, neturintis jokių galimybių prisidėti prie savo vaiko išlaikymo, neturi išlaikymo prievolės.

Vienas iš tėvų, kuris negloboja vaiko ir su juo nuolat negyvena, turi vykdyti jam priklausančią išlaikymo prievolę mokėdamas išlaikymo išmoką. Vienas iš tėvų, kuris kartu su kitu tėvu (motina) globoja vaiką, taip pat gali būti įpareigotas mokėti išlaikymo išmoką. Taip yra tuo atveju, jeigu vaikas nuolat gyvena tik su vienu iš tėvų, nepaisant to, ar tas asmuo gyvena vienas, ar su nauju partneriu.

Asmuo, kuris nuolat gyvena su kito asmens vaiku ir vaiką globojančiu vienu iš tėvų, taip pat turi pareigą išlaikyti tą vaiką, jeigu šalis yra susituokusios arba turi bendrą (-ų) vaiką (-ų). Tačiau patėvis (pamotė) turi pareigą išlaikyti vaiką tik tiek, kiek vaikas negauna išlaikymo iš kito tėvo (motinos), t. y. su kuriuo (-ia) patėvis (pamotė) negyvena.

Išlaikymo išmokos nustatomos teismo sprendimu arba susitarimu. Vykdymui užtikrinti reikia, kad sutartis būtų sudaryta raštu ir kad ją stebėtų du asmenys.

Šalis taip pat gali susitarti, kad ateityje išlaikymo išmokos bus sumokamos kaip vienkartinė išmoka arba ne dažniau kaip kas tris mėnesius. Susitarimas galioja tik jeigu jis sudaromas raštu dviejų kitų žmonių akivaizdoje. Jeigu vaikas nėra sulaukęs 18 metų, susitarimą taip pat turi patvirtinti Socialinės gerovės komitetas.

Jeigu vaikas nėra sulaukęs 18 metų, išlaikymas išmokant vienkartinę išmoką turi būti mokamas Socialinės gerovės komitetui. Komitetui sumokėta suma turi būti naudojama atitinkamo vaiko, kuriam turi būti mokamas išlaikymas, metinei rentai iš draudimo bendrovės įsigyti, išskyrus atvejus, kai susitarimu draudžiama tai daryti arba kai Komitetas mano, kad suma gali būti naudojama kokiu nors kitu vaiko išlaikymui tinkamu būdu.

Išmokos iš anksto mokamos kiekvieno kalendorinio mėnesio pradžioje. Tačiau teismas gali nuspręsti dėl kitokio mokėjimo būdo, jeigu tam yra pateisinamų priežasčių.

Ieškinyms dėl išlaikymo išmokų nustatymo atgaline data už ilgesnį nei trejų metų laikotarpį iki ieškinio pareiškimo dienos, išskyrus atvejus, kai su tuo sutinka išlaikymo prievolę turintis asmuo, negali būti patenkinamas.

Reikalavimai dėl nustatytos išlaikymo išmokos išieškojimo nustoja galioti praėjus penkeriems metams nuo

išmokos mokėjimo datos (senaties terminas).

Sutuoktinių išlaikymas

Santuokos metu kiekvienas sutuoktinis turi pareigą vienas kitą bendrai išlaikyti. Jeigu vienas iš sutuoktinių negali visiškai savęs išlaikyti, kitas sutuoktinis taip pat turi pareigą prisidėti prie kito sutuoktinio asmeninių poreikių tenkinimo.

Nutraukus santuoką, galioja principas, pagal kurį kiekvienas sutuoktinis yra atsakingas už savo paties išlaikymą. Tačiau jeigu vieno iš sutuoktinių išlaikymui pereinamuoju laikotarpiu reikia pinigų, jis turi teisę gauti pagrįstą išmoką iš kito sutuoktinio atsižvelgiant į to sutuoktinio gebėjimus ir kitas aplinkybes. Išimtinėmis aplinkybėmis sutuoktiniui išlaikymas gali būti mokamas ilgesnį laikotarpį.

Jeigu sutuoktiniai negali susitarti dėl išlaikymo, ginčas gali būti sprendžiamas teisme.

Nutraukus santuoką, išlaikymo išmoka mokama periodinėmis išmokomis. Tačiau teismas gali nustatyti sumą, kuri išmokama vieną kartą, jeigu tam yra pateisinamų priežasčių, pvz., jeigu sutuoktinis turi mokėti pensijos įmoką.

Ieškinyms dėl išlaikymo išmokų nustatymo atgaline data už ilgesnį nei trejų metų laikotarpį iki ieškinio pareiškimo dienos, išskyrus atvejus, kai su tuo sutinka išlaikymo prievolę turintis asmuo, negali būti patenkinamas.

Reikalavimai dėl nustatytos išlaikymo išmokos išieškojimo nustoja galioti praėjus trejiems metams nuo išmokos mokėjimo datos (senaties terminas).

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Tėvų išlaikymo prievolė paprastai nustoja galioti vaikui sulaukus 18 metų. Tačiau jeigu vaikas dar nebaigė mokytis vidurinėje mokykloje, išlaikymo prievolė galioja toliau, kol vaikas mokosi mokykloje, bet ne vėliau, negu jis sulaukia 21 metų. Mokykla šiuo atveju yra privalomąjį išsilavinimą arba aukštesnįjį vidurinį išsilavinimą arba kitą panašų bendrąjį išsilavinimą teikianti mokymo įstaiga.

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ar teismą? Kokius svarbiausius dalykus reikėtų žinoti apie šią procedūrą?

Švedijoje nėra specialios vyriausybės institucijos, nustatančios arba padedančios nustatyti išlaikymo dydį. Fiksuotas išlaikymo išmokų dydis gali būti nustatomas susitarimu arba teismo sprendimu. Todėl pareiškėjas, jeigu šalims nepavyksta susitarti, turi kreiptis į apylinkės teismą ir pateikti prašymą dėl šaukimo į teismą.

Jei turite klausimų dėl tarptautinio išlaikymo, galite kreiptis į Švedijos socialinio draudimo agentūrą (*Försäkringskassan*), kuri yra Švedijos centrinė institucija.

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičio (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Vaiką globojantis vienas iš tėvų turi teisę nepilnamečio vaiko vardu reikalauti teikti išlaikymą. Jeigu yra paskirtas specialus globėjas, jis taip pat turi teisę veikti vaiko vardu.

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Jurisdikcijos taisyklės galima rasti Tėvų kodekse, Santuokos kodekse ir Teisminio proceso kodekse. Informaciją taip pat galima gauti apylinkės teisme.

Vaiko išlaikymo byla nagrinėjama atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos teisme. Jeigu kompetentingo teismo nėra, bylą nagrinėja Stokholmo apylinkės teismas.

Išlaikymo išmokų sutuoktiniui klausimai gali būti išsprendžiami nagrinėjant santuokos nutraukimo bylą. Bylas dėl santuokos nagrinėja vieno iš sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos teismas. Jeigu nė vienas sutuoktinis Švedijoje neturi įprastinės gyvenamosios vietos, bylą nagrinėja Stokholmo apylinkės teismas. Jeigu byla, susijusi su sutuoktinio išlaikymu, nėra pradėdama nagrinėjant bylą dėl santuokos, taikomos Teisminio proceso kodekso 10 skyriaus bendrosios jurisdikcijos taisyklės.

2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (toliau – Išlaikymo reglamentas) nustatytos tarpvalstybinėse bylose taikomos jurisdikcijos taisyklės.

6 Ar ieškovas, pareikšdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Prieiga yra nemokama. Kiekvienas asmuo, kuris nori iškelti bylą teisme, turi kreiptis į kompetentingą apylinkės teismą ir prašyti įteikti šaukimą į teismą.

7 Ar už ieškinio pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Teismo procesas Švedijoje yra nemokamas, išskyrus prašymo mokesčių, kuris šiuo metu yra 900 SEK (Švedijos kronų). Jeigu pareiškėjas samdosi teisės konsultantą arba advokatą, jis turės atlyginti jo išlaidas. Pateikiant įrodymus, pvz., liudytojų apklausa, taip pat gali būti patiriamos išlaidos.

Išlaidų neįmanoma iš anksto apskaičiuoti, nes kiekvienoje byloje jos yra skirtingos.

Tam tikromis sąlygomis gali būti suteikta teisinė pagalba. Norint, kad išlaikymo byloje būtų suteikta teisinė pagalba, būtina remtis konkrečiais pagrindais. Tokie pagrindai gali galioti, pvz., jeigu aplinkybės yra sudėtingesnės nei įprasta ir todėl reikia teikti platesnio masto teisinę pagalbą.

Jeigu teisinė pagalba suteikiama, pareiškėjui skiriamas advokatas, o valstybė sumoka to asmens mokesčius, jeigu pareiškėjas to negali padaryti. Teikiant teisinę pagalbą taip pat atlyginamos su įrodymų pateikimu, tyrimu, vertimu žodžiu ir raštu ir tarpininko paslaugomis susijusios išlaidos. Asmenys, kuriems buvo suteikta teisinė pagalba, taip pat atleidžiami nuo pareigos sumokėti tam tikrus mokesčius teismams ir Vykdyto tarnybai (*Kronofogdemyndigheten*).

Švedijos pilietybės neturintiems ir šalyje negyvenantiems asmenims teisinė pagalba gali būti teikiama dėl ieškinių, kurie turi būti pareikšti Švedijoje, jeigu tam yra pateisinamų priežasčių. Jeigu ieškinys turi būti pareikštas kitos šalies teisme, teisinė pagalba gali būti suteikta tik Švedijoje gyvenantiems asmenims. Visų ES valstybių narių piliečiai turi tokią pat teisę gauti teisinę pagalbą, kaip ir Švedijos piliečiai. Tam tikrų kitų šalių piliečiai taip pat turi tokias pat teises pagal specialią nuostatą, kuria reikalaujama, kad galėtų susitarimas dėl abipusiškumo principo.

Galioja tam tikros specialios teisinės pagalbos nuostatos, kurios taikomos ES tarpvalstybiniuose ginčuose, pvz., siekiant užtikrinti, kad teisinę pagalbą būtų galima teikti nemokamai, visų pirma Išlaikymo reglamente aptartais atvejais, susijusiais su 21 metų nesulaukusiam vaikui vieno iš tėvų sumokėtu išlaikymu.

Informaciją apie teisinę pagalbą galima gauti [Teisinės pagalbos institucijoje](#) (*Rättshjälpsmyndigheten*).

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama

Išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Vaiko išlaikymo išmokos dydis nustatomas remiantis teisiniais kriterijais. Išlaikymo prievolę turintis vienas iš tėvų turi teisę, iš jo pajamų atskaičius mokesčius, pasilikti savo paties išlaikymui reikalingą sumą. Tai yra išlaidos būstui, kurios apskaičiuojamos atskirai, atsižvelgiant į pagrindą jų dydį. Kitos pragyvenimo išlaidos apskaičiuojamos pagal standartinę sumą, kuri yra susieta su indeksu. Atitinkamas tėvas (motina) taip pat gali pasilikti sutuoktinio, su kuriuo bendrai gyvena, išlaikymui reikalingą sumą, jeigu tam yra pateisinamų priežasčių. Galiausiai išlaikymo prievolę turintis vienas iš tėvų gali pasilikti bet kurių būste gyvenančių vaikų išlaikymui reikalingą sumą. Tai, kokia likusi sumos dalis turėtų būti skirta išlaikymo išmokai, be kita ko, priklauso nuo vaiko poreikių ir kito iš tėvų gebėjimo padengti vaiko išlaikymo išlaidas. Tam tikras išlaidas, patirtas bendraujant su vaiku, galima atskaičiuoti.

Įstatyme nenustatyti išlaikymo išmokos sutuoktiniui nustatymo kriterijai. Tačiau kai kuriais pirmiau išvardytais vertinimo kriterijais galima vadovautis kaip gairėmis.

Išlaikymo išmokos yra susietos su indeksu siekiant užtikrinti, kad jos išlaikytų pradinę savo vertę. Indeksas atspindi bazinio kainų dydžio pokyčius, kaip nustatyta Socialinio draudimo kodekse, išskyrus atvejus, kai teismo sprendime arba susitarime dėl išlaikymo išmokos nustatoma kitokia nuostata dėl indeksavimo. Socialinio draudimo įstaiga kasmet nusprendžia, ar išlaikymo išmoka turi būti keičiama, ir, jeigu taip, koks procentinis pokytis turi būti taikomas. Pakeitimas, kuris paprastai patvirtinamas vasario 1 d., taikomas išlaikymo išmokoms, dėl kurių sprendimas buvo priimtas iki ankstesnių metų lapkričio 1 d.

Jeigu šalys sutaria, jos išlaikymo dydį gali pakeisti sudarydamos naują rašytinį susitarimą. Tai taikoma net ir tuo atveju, jei išlaikymo išmoka iš anksto buvo nustatyta teismo sprendimu. Teismas taip pat gali tikslinti sprendimą arba susitarimą, jeigu dėl pasikeitusių aplinkybių tai yra pateisinama. Laikotarpiu iki bylos nagrinėjimo pradžios kurios nors šalies ginčijamas tikslinimas gali būti susijęs tik su dar nesumokėtų išmokų sumažinimu arba panaikinimu. Norint, kad teismas dėl pasikeitusių aplinkybių padidintų išsituokusiam sutuoktiniui mokamą išmoką, būtina įvykdyti konkrečias sąlygas.

Teismas taip pat gali pakeisti susitarimą dėl išlaikymo, jeigu jo sudarymo metu galiojusių aplinkybių ir kitų sąlygų požiūriu tas susitarimas yra nepagrįstas. Tačiau jau gautas išlaikymo išmokas gali būti įpareigojama grąžinti, jeigu yra tokį grąžinimą pateisinančių priežasčių.

Jeigu periodinės išlaikymo išmokos vaikui dydis nebuvo keičiamas šešerius metus, išskyrus su indeksu susijusius pakeitimus, teismas be jokių konkrečių priežasčių gali peržiūrėti būsimas išlaikymo išmokas.

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Išlaikymo išmokos mokamos išlaikomam asmeniui. Jeigu išlaikomas asmuo yra 18 metų nesulaukęs vaikas, išmoka mokama vaiką globojančiam ir su juo gyvenančiam vienam iš tėvų.

Jeigu vaikas nėra sulaukęs 18 metų, išlaikymas išmokant vienkartinę išmoką turi būti mokamas Socialinės gerovės komitetui.

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Prašymas dėl teismo vykdomo gali būti pateikiamas Vykdomo tarnybai (*Kronofogdemyndigheten*). Šį prašymą galima pateikti žodžiu arba raštu. Kartu su prašymu reikia pateikti įsakymą dėl vykdomo. Pagal Santuokos kodeksą arba Tėvų kodeksą dviejų asmenų akivaizdoje duotas rašytinis įsipareigojimas, susijęs su išlaikymo išmoka, gali būti vykdomas kaip ir įstatymo galią turintis teismo sprendimas.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus

Kalbant apie vaikų išlaikymą pažymėtina, kad ieškinyms dėl išlaikymo išmokų nustatymo atgaline data už ilgesnį nei trejų metų laikotarpį iki ieškinio pareiškimo dienos.

Kalbant apie sutuoktinių išlaikymą pažymėtina, kad ieškinyms dėl išlaikymo išmokų nustatymo atgaline data už ilgesnį nei trejų metų laikotarpį iki ieškinio pareiškimo dienos.

Kalbant apie vykdymą pažymėtina, kad areštui taikomos įvairios išimtys. Pavyzdžiui, areštuoti negalima drabužių ir kitų daiktų, skirtų tik skolininko asmeniniam naudojimui, iki pagrįstos vertės, taip pat tam tikrų namuose ir jų priežiūrai reikalingų daiktų. Jeigu skolininkas turi šeimą, nustatant daiktus, kurie nebus areštuojami, atsižvelgiama į šeimos naudojamus daiktus ir šeimos poreikius.

Galima areštuoti tik tą skolininko darbo užmokesčio ar atlyginimo dalį viršijančią sumą, kurios reikia skolininko ir jo šeimos pragyvenimui. Skolininko darbo užmokesčio ar atlyginimo dalis, kurios negalima areštuoti (vadinama förbehållsbeloppet arba apsaugota dalimi) nustatoma pagal standartinę sumą. Standartinė suma – tai visos įprastos pragyvenimo išlaidos, išskyrus būsto išlaikymo išlaidas, kurios nustatomos atskirai ir pridedamos prie standartinės sumos. Standartinę sumą kasmet nustato Vykdymo tarnyba.

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Švedijoje Vykdymo tarnyba teikia pagalbą išieškant išlaikymą. Tarpvalstybinėse bylose išlaikomas asmuo, kreipdamasis į Vykdymo tarnybą dėl išlaikymo išieškojimo, gali gauti Socialinio draudimo įstaigos (Försäkringskassa) administracinę pagalbą.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Vaikų, kurių tėvai gyvena skyrium, atveju Socialinio draudimo agentūra gali teikti iš viso 1 673 SEK dydžio išlaikymo paramą per mėnesį iki mėnesio, kurį vaikui sukanka 7 metai, 1 823 SEK per mėnesį, kol vaikui sukanka 15 metų, ir 2 223 SEK per mėnesį nuo mėnesio, kurį vaikui sukanka 15 metų, vienam iš tėvų, kuris gyvena ir yra oficialiai užregistruotas su vaiku. Sprendimas dėl išlaikymo paramos priimamas pateikus prašymą Socialinio draudimo įstaigai, kuri yra socialinio draudimo administravimo įstaiga. Išlaikymo parama – tai priemonė, kuria visuomenė užtikrina, kad vaikas, kurio tėvai gyvena skyrium, gautų tam tikro dydžio išlaikymą, net jeigu išlaikymo prievolę turintis vienas iš tėvų nevykdo savo išlaikymo prievolės. Išlaikymo prievolę turintis vienas iš tėvų, atsižvelgdamas į savo pajamas ir bendrą vaikų, kuriems jis turi mokėti išlaikymą, skaičių, turi kompensuoti valstybės sumokėtas išlaikymo išmokas. Piniginė prievolė kompensuoti išmokas nustatoma taikant administracinį procesą. Jeigu vietoj to išlaikymo išmoka mokama tiesiogiai vaiką globojančiam vienam iš tėvų, išlaikymo išmokos dydis, kurį moka Socialinio draudimo įstaiga, atitinkamai sumažinamas (tai vadinama papildoma parama).

Jeigu išlaikymo prievolę turintis vienas iš tėvų gyvena užsienyje arba Švedijoje, tačiau atlyginimą arba kitas pajamas gauna iš kitos šalies, Socialinio draudimo įstaiga gali nurodyti vienam iš tėvų, kuris globoja vaiką ir su juo gyvena, imtis priemonių siekiant sudaryti sąlygas nustatyti išlaikymo prievolę. Tokiais atvejais Socialinio draudimo įstaiga perima vaiko teisę gauti tokio dydžio išlaikymo išmoką, kokio įstaiga išmokėjo kaip išlaikymo paramą.

Sutuoktinis negali gauti išlaikymo paramos iš Socialinio draudimo įstaigos.

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o skolininko gyvenamoji vieta

- kitoje šalyje:

Tarpvalstybinėse bylose pareiškėjas gali gauti Socialinio draudimo įstaigos administracinę pagalbą. Socialinio draudimo įstaiga (*Försäkringskassa*) yra centrinė institucija taikant ES Išlaikymo reglamentą ir 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos konvenciją dėl tarptautinio vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimo (2007 m. Hagos konvencija), taip pat perduodančioji ir gaunančioji agentūra taikant 1956 m. Niujorko konvenciją dėl išlaikymo išmokų išieškojimo užsienyje.

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Žr. atsakymą į 14 klausimą.

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Socialinio draudimo įstaigos kontaktai:

Försäkringskassan

Box 1164

SE-621 22 Visby

Sverige

Tel.: +46 771 17 90 00

Faksas: +46 10 11 24 20.411

E. paštas: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Socialinio draudimo įstaiga imasi visų tinkamų priemonių, kad palengvintų išlaikymo išieškojimą. Jos, kaip centrinės institucijos pagal Išlaikymo reglamentą ir 2007 m. Hagos konvenciją, užduotys yra nustatytos reglamente ir konvencijoje. Pavyzdžiui, ji padeda teisę gauti išlaikymą turintiems asmenims pateikti prašymus, kurie gali būti teikiami per centrinę instituciją, pvz., prašymą priimti sprendimą dėl išlaikymo kitoje šalyje. Daugiau informacijos apie pareiškėjams teikiamos pagalbos rūšis galima gauti Socialinio draudimo įstaigoje.

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

Pareiškėjai, kurie nori išieškoti išlaikymo išmokas pagal 1965 m. Niujorko konvenciją dėl išlaikymo išmokų išieškojimo užsienyje, privalo kreiptis į savo šalies perduodančiąją agentūrą, kuri persiūnia prašymą Švedijos gaunančiajai agentūrai.

Ta pati taisyklė taikoma pareiškėjams, norintiems gauti prieinamą paramą iš centrinių institucijų pagal Išlaikymo reglamentą arba 2007 m. Hagos konvenciją: jie privalo kreiptis į savo šalies centrinę instituciją, kuri persiūnia prašymą Švedijos centrinei institucijai (Socialinio draudimo įstaigai).

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Jeigu teisę į išlaikymą turintis asmuo nori išieškoti išlaikymą pagal 1956 m. Niujorko konvenciją dėl išlaikymo išieškojimo užsienyje, Išlaikymo reglamentą arba 2007 m. Hagos konvenciją, jis turi pateikti prašymą Švedijos perduodančiajai agentūrai ir (arba) centrinei institucijai (Socialinio draudimo agentūrai), kuri persiūnia prašymą priimančiajai institucijai šalyje, kurioje jis gyvena ir (arba) gauna pajamų.

Jei, kaip asmuo, privalantis mokėti išlaikymą, norite gauti pagalbą, pavyzdžiui, pakeisti fiksuoto dydžio išlaikymo išmoką, galite kreiptis į savo šalies centrinę instituciją, kuri persiūs paraišką Švedijos centrinei institucijai (*Försäkringskassa*).

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Žr. atsakymą į 16 klausimą.

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Taip. Švedijai privalomas 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos protokolas dėl išlaikymo prievolės taikytinos teisės (Hagos protokolas), kurio nuostatos ES taikomos nuo 2011 m. birželio 18 d. Pagrindinė Hagos protokolo taisyklė yra ta, kad taikoma valstybės, kurioje yra asmens, turinčio teisę į išlaikymą, įprastinė gyvenamoji vieta, teisė. Visų pirma, atsižvelgiant į vaiko interesus, įmanoma taikyti šalies, kurios pilietybę turi vaikas ir išlaikymo skolininkas, teisę arba įstatymus, jeigu taikant įprastinės gyvenamosios vietos šalies teisę būtų pažeidžiami vaiko interesai. Šalys taip pat gali susitarti dėl taikytinos teisės, tačiau laisvė sudaryti tokius susitarimus yra ribojama tais atvejais, kai, pvz., jie yra susiję su 18 metų nesulaukusių vaikų išlaikymu.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinės privatinės teisės nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinės privatinės teisės nuostatos?

Švedija privalo laikytis Hagos protokolo (žr. atsakymą į 20 klausimą).

18 Kaip, vadovaujantis Išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinės bylos ES mastu?

Dėl bendrų teisinei pagalbai taikomų reikalavimų žr. atsakymą į 7 klausimą.

ES tarpvalstybiniais ginčams taikomos specialios teisinės pagalbos nuostatos. Įvykdžius Išlaikymo reglamente nustatytus teisinei pagalbai keliamus reikalavimus, teisinė pagalba turi būti suteikta ir ji nemokama, jeigu pareiškėjui reikalingas advokatas ir šio poreikio negalima patenkinti jokia kitu būdu.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma Išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Nenumatoma imtis jokių konkrečių priemonių.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

■ Paskutinis naujinimas: 03/06/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.